

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

היקף הגיורים והמרות הדת מיהדות לדתות אחרות בישראל

ב' בסיוון תשע"ב
23 במאי 2012

כתיבה: פלורה קוד דבידוביץ'

אישור: שלי לוי, ראש צוות

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

תמצית

מסמך זה נכתב לבקשת חה"כ דני דנון ובו נתונים על היקף הגיורים שנערכו בישראל בשנים 2002–2011, ובתוך כך היקף הגיורים בקרב עולים, ועל מספר המרות הדת מיהדות לדתות אחרות שאושרו בשנים 2011–2012, ככל שנמסרו במענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת לגורמים שונים ובהם משרד ראש הממשלה, משרד המשפטים ומשרד הפנים.

במסמך עולים הממצאים האלה:

- הסמכות לאשר המרת דת ליהדות (כלומר גיור) היא בידי אגף הגיור במשרד ראש הממשלה, המוסמך להנפיק תעודות המרה המעידות על השלמת תהליך גיור.
- הסמכות לאשר המרת דת שאינה גיור היא בידי יחידת העדות הנוצריות והמרות הדת במשרד המשפטים.
- כיום פועלים בישראל ארבעה בתי-דין מיוחדים לגיור שנועדו לעסוק באופן ייחודי בתחום זה, בלי לשלול את סמכות בתי-הדין הרבניים. נוסף על כך, מאז שנת 2002 מתקיים מסלול גיור לחיילים במסגרת שירותם בצה"ל.
- בשנים 2002–2011 הונפקו על-ידי אגף הגיור במשרד ראש הממשלה כ-50,270 תעודות גיור, לא כולל גיורים שנערכו בבתי-הדין הרבניים בשנים 2002–2004, שעל-פי הערכות הם כמה עשרות אולם אין נתונים מדויקים בעניין זה.
- הרוב המכריע של מקבלי תעודות גיור בשנים 2002–2011 התגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור (כ-88%); כ-11% מכלל מקבלי תעודות הגיור בתקופה זו התגיירו במסגרת צה"ל ופחות מ-1% התגיירו במסגרת בתי-הדין הרבניים.
- הרוב המכריע של המתגיירים בכל אחד משלושת הגורמים המוסמכים לגייר הם עולים.
- במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור (שבהם, כאמור, נערך הרוב המכריע של הגיורים בשנים 2002–2011), רוב תעודות הגיור (כ-92%) הונפקו לעולים וכ-8% הונפקו לילידי ישראל.
- שיעור העולים בקרב מקבלי תעודות הגיור בשנים 2005–2011 במסגרת בתי הדין הרבניים נמוך יותר, כ-68%.
- בשנים 2002–2011 התגיירו במסגרת השירות בצה"ל 5,625 חיילים, שרובם המכריע, לפי אגף הגיור, הם עולים מחבר המדינות.
- לפי הנתונים על ארצות מוצאם של מי שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור, שני-שלישים מכלל העולים שהתגיירו במסגרתם בשנים 2002–2011 הם יוצאי אתיופיה (כ-67%), כ-22% הם עולים מחבר המדינות וכ-11% הם יוצאי מדינות אחרות.
- קבוצת הגיל הגדולה ביותר של מתגיירים עולים בשנים 2002–2011 במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור היא 13–30 (כ-40%), וכ-31% הם צעירים עד גיל 13. לעומת זאת, הרוב המכריע של המתגיירים ילידי ישראל במסגרת זו הם צעירים עד גיל 13 (86%).
- גם בקרב העולים שהתגיירו במסגרת בתי-הדין הרבניים בשנים 2005–2011 היה שיעור מקבלי תעודות הגיור הגבוה ביותר בקרב בני 13–30 (כ-53%). רוב מקבלי תעודות הגיור בקרב ילידי ישראל במסגרת זו היו צעירים עד גיל 13 (כ-51%).

- בקרב העולים שהתגיירו בשנים 2002–2011 במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור, השיעור הגבוה ביותר בקרב יוצאי חבר המדינות ויוצאי מדינות אחרות הוא של בני 13–30, כ-53% וכ-46% בהתאמה, ואילו שיעור מקבלי תעודות הגיור הגבוה ביותר בקרב יוצאי אתיופיה הוא צעירים עד גיל 13, כ-37%.
- אשר למספר המרות הדת שאינן גיור, אין בידי יחידת העדות הנוצריות והמרות הדת שבמשרד המשפטים נתונים ממוחשבים על היקף המרות הדת שאושרו עד שנת 2011. מנתונים על המרות דת שאינן גיור בשנת 2011 ובחודשים ינואר-פברואר בשנת 2012 עולים הממצאים האלה:
- בשנת 2011 אושרו בישראל 423 המרות דת, כשליש מהן (143) מיהדות לדתות אחרות. השיעור הגבוה ביותר של המרות דת מיהדות לדתות אחרות בשנת 2011 היה בחודשים אוגוסט ונובמבר, כ-47% וכ-52%, בהתאמה, מכלל המרות הדת שאינן גיור.
- בחודשים ינואר-פברואר 2012 אושרו 131 המרות דת שאינן גיור, כ-46% מהן (61) היו מיהדות לדתות אחרות. בחודשים ינואר-פברואר 2011, לעומת זאת, אושרו בישראל 50 המרות דת, וכ-32% מהן (16) היו מיהדות לדתות אחרות.
- אין למשרד המשפטים נתונים על חלקם של העולים בקרב הממירים את דתם מיהדות לדתות אחרות. גורמים במשרד המשפטים מעריכים כי חלקם עולים.
- אשר לנתונים לשנת 2011, מהנתונים ששימשו בכתיבת המסמך עולה כי בשנה זו הונפקו בישראל 4,100 תעודות גיור ו-143 תעודות המרה מיהדות לדתות אחרות.

1. רקע

המרת דת, נוסף על היותה תהליך אמוני, היא גם הליך משפטי שבסופו המדינה נותנת לפרט תעודת המרה המאשרת שעבר מדת אחת לאחרת. הסמכות לאישור המרת דת ליהדות, כלומר גיור, היא בידי **אגף הגיור שבמשרד ראש הממשלה**.¹ אגף זה אחראי כיום למכלול השירותים הניתנים למבקשים להתגייר, והוא הגוף המוסמך להנפיק תעודות המרה המעידות על השלמת תהליך גיור.

מי שהשלימו תהליך גיור זכאים להירשם כיהודים על-פי **חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965**, ולקבל אזרחות ישראלית. מן ההיבט הדתי הגיור מאפשר למתגייר להיכלל בקהל, דהיינו להינשא ולהיקבר כיהודי.² יודגש כי בנתונים במסמך זה על מספר תעודות ההמרה שהונפקו נכללות תעודות שניתנו למתגיירים בהליך גיור אורתודוקסי בלבד, שהוא הליך הגיור הרשמי במדינת ישראל.

הסמכות לאשר המרת דת מיהדות לדתות אחרות היא בידי **יחידת העדות הנוצריות והמרות הדת במשרד המשפטים**.³ הסמכות לאשר המרות דת שאינן גיור הנערכות על-פי פקודת העדה הדתית (המרה) הועברה אליו בשנת 2005 ממשרד הדתות, ומאז הממונה על ענייני העדות הנוצריות והמרות הדת במשרד המשפטים מוסמך להנפיק תעודות המעידות על המרת דת מעדה דתית מוכרת⁴ אחת לעדה דתית מוכרת אחרת.⁵

תעודות המרה המעידות על השלמת תהליך גיור ותעודות המרה המעידות על המרות דת אחרות מועברות על-ידי הגופים האמורים לרשות האוכלוסין וההגירה שבמשרד הפנים והמידע מתעדכן במרשם האוכלוסין.⁶ לאור הבהרת משרד הפנים כי הרישום במרשם האוכלוסין של **פרטי הדת** אינו מהווה ראיה לכונותו⁷ לא יוצגו במסמך זה נתוני רשות האוכלוסין על מספר המרות הדת בישראל.

במסמך זה שני חלקים: בחלק הראשון יוצגו נתונים על מספר התעודות המעידות על השלמת תהליך גיור (להלן: תעודות גיור) שניתנו על-ידי אגף הגיור במשרד ראש הממשלה בשנים **2002–2011**. בחלקו השני של המסמך יוצגו נתוני יחידת העדות הנוצריות והמרות הדת שבמשרד המשפטים על מספר המרות הדת מיהדות לדתות אחרות שאושרו מינואר 2011 עד פברואר 2012, שכן אין במשרד המשפטים נתונים ממוחשבים על מספר המרות הדת שאושרו לפני שנת 2011.

¹ ההחלטה על הקמת מערך הגיור במשרד ראש הממשלה היא חלק מהחלטת הממשלה מס' 761 מ-1 בספטמבר 2003.

² המשרד לקליטת העלייה – אגף הגיור, משרד ראש הממשלה – אגף הגיור, 2009, **גיור בישראל – היבטים מסורתיים, מעשיים ומשפטיים**, באתר האינטרנט "עתים".

³ סמכות זו ניתנה למשרד המשפטים במסגרת החלטת הממשלה מס' 3612, מ-15 במאי 2005.

⁴ בין העדות הדתיות המוכרות בישראל: יהודים; מוסלמים; דרוזים; יוונים אורתודוקסים; ארמנים אורתודוקסים; קתולים ועוד. עו"ד יוסי הרשור, ממונה בכיר לענייני העדות הנוצריות והמרות דת במשרד המשפטים, שיחת טלפון, 11 במאי 2012.

⁵ יצוין כי במקרים שבהם המבקש להמיר את דתו הוא תייר או אזרח/ תושב המבקש לעבור מעדה לא מוכרת או שהוא חסר דת יועבר האישור על המרת הדת למשרד הפנים בלבד. **משרד המשפטים – הלשכה המשפטית, יחידת העדות הנוצריות והמרות דת**, כניסה: 14 במאי 2012.

⁶ מרב אברהמס, מנהלת תחום תכנון, מחקר, איכות ומצוינות במשרד הפנים, מכתב, 3 באפריל 2012.

⁷ בהתאם לסעיף 3 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965. הנ"ל, מכתב, 7 במרס 2012.

2. היקף הגיורים שנערכו בישראל בשנים 2002–2011

הליכי הגיור הרשמיים בישראל מתקיימים במסגרת שלושה גופים: בתי-הדין המיוחדים לגיור שהוקמו בשנת 1995 על-ידי מינהל הגיור ברבנות הראשית ונועדו להתמחות בתחום הגיור ולעסוק אך ורק בו. בישראל פועלים ארבעה בתי-דין מיוחדים לגיור בארבעת המחוזות הגיאוגרפיים. הקמת בתי-הדין המיוחדים לגיור לא שללה את סמכות בתי-הדין הרבניים בתחום זה, ועדיין נערכים בהם גיורים, אם כי בהיקף מצומצם. נוסף על כך מתקיימים מאז שנת 2002 הליכי גיור בצה"ל בעבור חיילים המתגיירים במהלך השירות הצבאי.⁸

כאמור, הסמכות לאשר המרת דת ליהדות, כלומר גיור, היא בידי אגף הגיור שבמשרד ראש הממשלה (להלן: אגף הגיור). מתשובת אגף הגיור על בקשת מידע ממרכז המחקר והמידע של הכנסת בדבר מספר תעודות הגיור שהנפיק בשנים 2002–2011 עולה כי בתקופה האמורה הונפקו כ-50,270 תעודות גיור (לא כולל גיורים שנערכו בבתי-הדין הרבניים בשנים 2002–2004, שעל-פי הערכות מספרם מוערך בכמה עשרות, אולם אין נתון מדויק בעניין זה).⁹

להלן נתונים על מספר תעודות הגיור שהונפקו בישראל בשנים 2002–2011 למי שהתגיירו במסגרת שלושת הגופים המוסמכים לביצוע הליכי גיור:

טבלה מס' 1: מספר תעודות הגיור שהונפקו על-ידי אגף הגיור לפי מסגרת עריכת הליך הגיור ושיעורן

מכלל תעודות הגיור שהונפקו, 2002–2011

מסגרת הגיור/שנה	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	סך הכול
בתי-דין מיוחדים לגיור	2,722	4,522	3,606	5,171	3,789	7,234	5,272	5,244	3,570	3,269	44,399
צה"ל	*16	163	454	626	450	646	838	797	824	811	5,625
בתי-דין רבניים	לא נמסר	לא נמסר	לא נמסר	15	43	50	51	35	32	20	246
סך הכול	2,722	4,701	4,060	5,812	4,282	7,930	6,161	6,076	4,426	4,100	50,270

*נתונים על מספר הגיורים שנערכו בצה"ל בשנים 2002–2003 התקבלו מאגף הגיור במרוכז. בשנת 2002, שבה, כאמור, הוחל בגיורים במסגרת צה"ל, הונפקו 16 תעודות גיור לחיילים.¹⁰

⁸ המשרד לקליטת העלייה – אגף הגיור, משרד ראש הממשלה – אגף הגיור, [גיר בישראל – היבטים מסורתיים, מעשיים ומשפטיים](#), 2009, באתר האינטרנט "עתים".

⁹ מולי (שמואל) יסלזון, ראש אגף הגיור במשרד ראש הממשלה, פגישה, 1 במאי 2012.

¹⁰ יהודה רגב, סמנכ"ל כוח-אדם וכספים במכון ללימודי יהדות, מכתב, 14 במאי 2012. יצוין כי המכון ללימודי יהדות מופעל על-ידי משרד ראש הממשלה.

מן הטבלה שלעיל עולה כי הרוב המכריע של מקבלי תעודות הגיור בשנים 2002–2011 התגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור (כ-88%); כ-11% ממקבלי תעודות הגיור התגיירו במסגרת צה"ל ופחות מ-1% ממקבלי תעודות הגיור התגיירו במסגרת בתי-הדין הרבניים.

עוד עולה מן הטבלה שלעיל כי בשנים 2002–2011 חלו תנודות במספר הגיורים שנערכו בבתי-הדין המיוחדים לגיור. במענה על פנייתנו לאגף הגיור נמסר כי אחת הסיבות לתנודות אלו היא שינויים בהיקף העלייה לישראל.¹¹

לפי הטבלה, בין שנת 2005 לשנת 2008 גדל מספר תעודות הגיור שהונפקו למי שהתגיירו במסגרת בתי-הדין הרבניים מ-15 ל-51 בהתאמה (כלומר יותר מפי-שלושה), ואילו בין שנת 2008 לשנת 2011 פחת מספרן ל-20 בלבד.

אשר לגיורים שנערכו בצה"ל, לפי הטבלה שלעיל בשנים 2002–2011 הונפקו על-ידי אגף הגיור 5,625 תעודות גיור לחיילים שהתגיירו במסגרת השירות בצה"ל. יצוין כי בתקופה האמורה ניכרת מגמת גידול במספר תעודות הגיור שהונפקו, מ-179 בשנים 2002–2003 ל-811 בשנת 2011, כלומר יותר מפי-ארבעה.

3. שיעור העולים בכלל המתגיירים בישראל בשנים 2002–2011

הרוב המכריע של מקבלי תעודות הגיור בשנים 2002–2011 הם עולים. בפרק זה יובאו נתונים על מספר תעודות הגיור שניתנו לעולים ושיעורן בכלל תעודות הגיור שהונפקו בתקופה האמורה על-ידי אגף הגיור, בפילוח לפי מסגרת הליך הגיור: בתי-הדין המיוחדים לגיור; בתי-הדין הרבניים וצה"ל.

להלן פירוט נתוני אגף הגיור על מספר תעודות הגיור שהונפקו על-ידי בשנים 2002–2011 ובפילוח לפי קבוצת אוכלוסייה (ילידי ישראל ועולים) למי שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור. לפי אגף הגיור הרוב המכריע של העולים שהתגיירו בשנים 2002–2011 עלו לישראל משנת 1990 ואילך.¹²

מהנתונים עולה כי בשנים 2002–2011 הונפקו על-ידי אגף הגיור 44,399 תעודות גיור לישראלים שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור. הרוב המכריע של תעודות הגיור (כ-92%) ניתנו לעולים וכ-8% ניתנו למתגיירים ילידי ישראל, כפי שיפורט בתרשים שלהלן. יש לזכור שחלק ניכר מהמתגיירים ילידי ישראל נולדו בישראל להורים עולים.¹³

¹¹ מולי (שמואל) יסלזון, ראש אגף הגיור במשרד ראש הממשלה, פגישה, 1 במאי 2012.

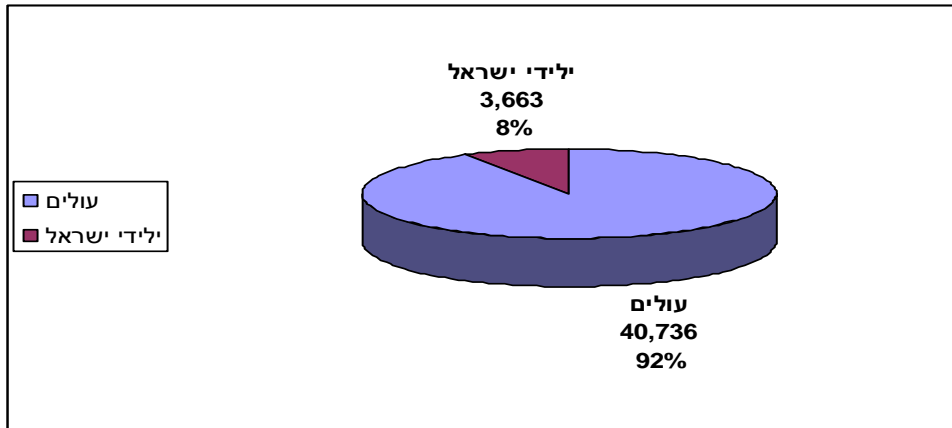
¹² ש.ם.

¹³ ש.ם.

תרשים מס' 1: מספר מקבלי תעודות גיור במסגרת גיור בתי-הדין המיוחדים לגיור בפילוח לפי

מוצא, 2011–2002

בטבלה שלהלן נתונים מפורטים על מספר תעודות הגיור שהונפקו על-ידי אגף הגיור בשנים 2011–2002 למי שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור, בפילוח לפי ארץ מוצא (ילידי ישראל לעומת עולים).

טבלה מס' 2: מספר תעודות הגיור שהונפקו על-ידי אגף הגיור למתגיירים במסגרת בתי-הדין

המיוחדים לגיור, לפי מוצא (ילידי ישראל ועולים), 2011–2002

שנה	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	סה"כ
מספר תעודות ההמרה שהונפקו	2,722	4,522	3,606	5,171	3,789	7,234	5,272	5,244	3,570	3,269	44,399
עולים מקבלי תעודות גיור ושיעורם	2,578	4,230	3,374	4,810	3,503	6,738	4,892	4,759	3,029	2,823	40,736
ילידי ישראל מקבלי תעודות גיור ושיעורם	144	292	232	361	286	496	380	485	541	446	3,663
	94.7%	93.5%	93.5%	93%	92.4%	93.1%	92.8%	90.7%	84.8%	86.3%	91.7%
	5.3%	6.4%	6.4%	6.9%	7.5%	6.8%	7.2%	9.2%	15.1%	13.6%	8.3%

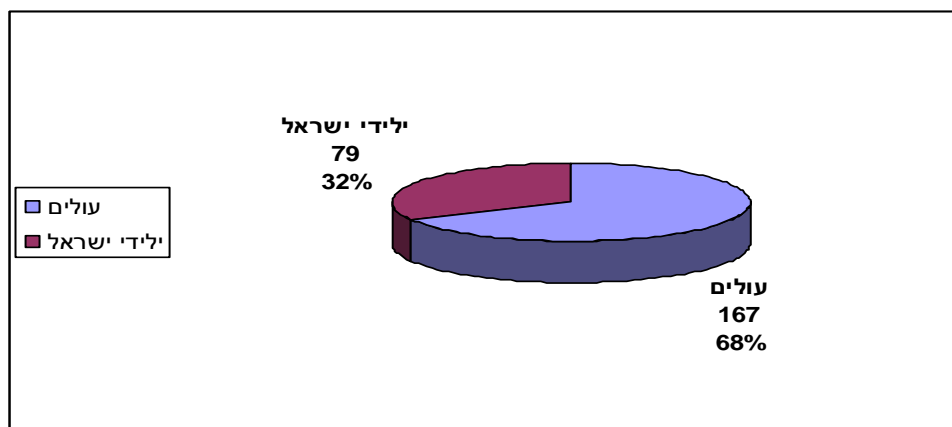
לפי הנתונים שבטבלה, בשנים 2002–2009 היה שיעור העולים יותר מ-90% מכלל מקבלי תעודות הגיור במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור (בשנת 2002 היה שיעורם כ-95% מכלל מקבלי תעודות הגיור שהתגיירו במסגרת זו), ואילו בשנים 2010 ו-2011 פחת שיעורם והיה כ-85% וכ-86% בהתאמה.

אשר לשיעור העולים בכלל המתגיירים במסגרת בתי-הדין הרבניים, להלן תוצג התפלגות לפי המוצא של מי שהשלימו את תהליך הגיור במסגרת בתי-הדין הרבניים בשנים 2011–2005. כאמור, אין בידי מרכז

המחקר והמידע של הכנסת מידע על מספר האנשים שקיבלו תעודות גיור במסגרת זו בשנים 2002–2004, ומספרם מוערך על-ידי אגף הגיור בכמה עשרות.

תרשים מס' 2: מספר תעודות הגיור שהונפקו על-ידי אגף הגיור למי שהתגיירו במסגרת בתי-הדין הרבניים, בפילוח לפי ארץ מוצא, 2005–2011

יש לשים לב לכך שכ-92% מכלל מקבלי תעודות הגיור שהונפקו בשנים 2002–2011 למי שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור היו עולים, ואילו רק כ-68% מכלל מי שהתגיירו במסגרת בתי-הדין הרבניים בשנים 2005–2011 היו עולים. ההסבר שניתן לכך באגף הגיור הוא שהרוב המוחלט של העולים המבקשים להתגייר פונים לבתי-הדין המיוחדים לגיור.¹⁴

בטבלה שלהלן מפורטים נתוני אגף הגיור על מספר תעודות הגיור שהונפקו על-ידי בכל אחת מהשנים 2005–2011, בפילוח לפי מקום לידה (ישראל/ חו"ל), למי שהתגיירו במסגרת בתי-הדין הרבניים. כאמור, אין בידינו נתונים על מספר תעודות הגיור שניתנו במסגרת זו בשנים 2002–2004.

טבלה מס' 3: מספר תעודות הגיור שהונפקו על-ידי אגף הגיור למתגיירים במסגרת בתי-הדין הרבניים לפי מקום לידה, 2005–2011

שנה	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	סה"כ
מספר תעודות הגיור שהונפקו	15	43	50	51	35	32	20	246
מספר העולים שקיבלו תעודות גיור ושיעורם	93.3%	79%	62%	70.6%	62.9%	56.2%	60%	67.9%
מספר ילידי ישראל שקיבלו תעודות גיור ושיעורם	1	9	19	15	13	14	8	79
	6.6%	21%	38%	29.4%	37.1%	43.7%	40%	32.1%

כאמור, בין שנת 2005 לשנת 2008 חל גידול של יותר מפי-שלושה במספר תעודות הגיור שהונפקו למתגיירים במסגרת בתי-הדין הרבניים, מ-15 ל-51 בהתאמה, ואילו בין שנת 2008 לשנת 2011 פחת מספרן ל-20 בלבד. עוד עולה מהנתונים כי לעומת שיעורה הגבוה של אוכלוסיית העולים בכלל מקבלי

¹⁴ מולי (שמואל) יסלזון, ראש אגף הגיור במשרד ראש הממשלה, מכתב, 17 במאי 2012.

תעודות הגיור במסגרת בתי-הדין הרבניים בשנת 2005 (כ-93%), שיעורה קטן במהלך השנים ובשנת 2011 הוא היה כ-60% בלבד.

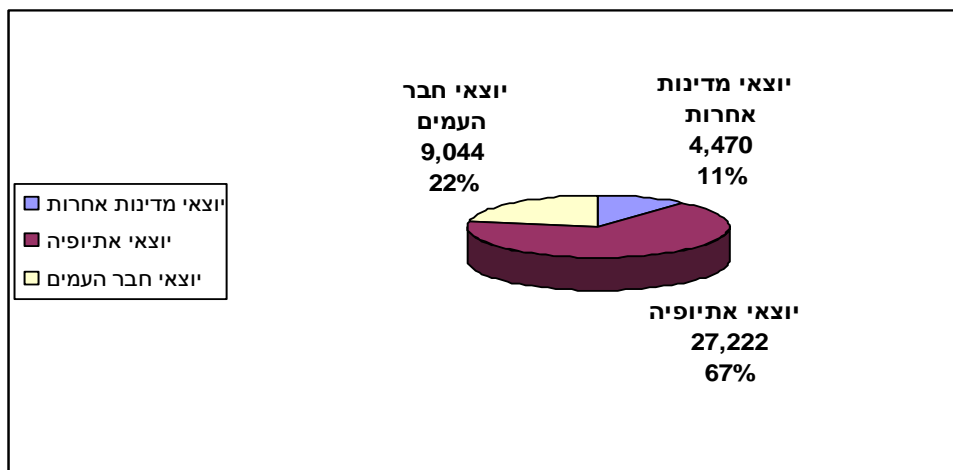
אשר לגיורים שנערכו בצה"ל, לפי הנתונים, בשנים 2002–2011 התגיירו במסגרת השירות הצבאי 5,625 חיילים, שרובם המכריע, לפי אגף הגיור, הם עולים מחבר המדינות.

נתונים על ארצות המוצא היה אפשר במקרה זה לקבל רק על עולים שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור בשנים 2002–2011, שהם, כאמור, יותר מ-90% מכלל מי שהתגיירו בתקופה האמורה, ואין בידינו מידע מקביל על גיורים שנערכו בבתי-הדין הרבניים או במסגרת צה"ל.

מהנתונים עולה כי שני-שלישים מכלל העולים שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור בשנים 2002–2011 הם יוצאי אתיופיה (67%);¹⁵ כ-22% מהעולים שהתגיירו במסגרת זו הם עולים מחבר המדינות וכ-11% הם יוצאי מדינות אחרות, כמפורט בתרשים שלהלן:

תרשים מס' 3: מספר תעודות הגיור שהונפקו על-ידי אגף הגיור לעולים שהתגיירו במסגרת בתי-הדין

המיוחדים לגיור, בפילוח לפי ארץ מוצא, 2002–2011

4. נתונים על גיל מקבלי תעודות הגיור בשנים 2002–2011

מנתונים על מספר תעודות הגיור שהונפקו על-ידי אגף הגיור בשנים 2002–2011 למי שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור עולה כי **קבוצת הגיל הגדולה ביותר בקרב העולים המתגיירים בשנים 2002–2011 היא של בני 13–30 (כ-40%), וכ-31% הם צעירים עד גיל 13.**

אשר לילידי הארץ, על-פי הנתונים הרוב המכריע של מתגיירים מקרב ילידי ישראל הם צעירים עד גיל 13 (86%). בהקשר זה יוזכר כי חלק ניכר מקבוצת אוכלוסייה זו הם ילידי ישראל שהוריהם עולים.

¹⁵ יצוין כי עולים יוצאי אתיופיה בני הפלשמורה נדרשים לעבור גיור, כפי שנקבע בין היתר בהחלטת הממשלה מס' 2434 מ-14 בנובמבר 2010.

טבלה מס' 4: מספר תעודות הגיור שהונפקו על-ידי אגף הגיור למתגיירים במסגרת בתי-הדין

המיוחדים לגיור, לפי גיל ומקום לידה, 2011–2002

ישראל						עולים (ילידי חו"ל)						שנה/ מקום לידה
סך הכול	+61	-46 60	-31 45	-13 30	עד 13	סך הכול	+61	-46 60	45-31	30-13	עד 13	
144	0	0	3	16	125	2,578	134	209	472	972	791	2002
292	0	0	4	24	264	4,230	257	344	673	1,569	1,387	2003
232	0	0	3	16	213	3,374	157	249	505	1,262	1,201	2004
361	2	1	5	37	316	4,810	149	344	801	2,011	1,505	2005
286	0	1	3	41	241	3,503	165	260	618	1,458	1,002	2006
496	2	0	7	31	456	6,738	276	467	1,199	2,503	2,293	2007
380	4	0	5	50	321	4,892	205	332	911	1,930	1,514	2008
485	1	2	15	74	393	4,759	162	342	947	1,838	1,470	2009
541	3	0	25	73	440	3,029	86	213	703	1,347	680	2010
446	0	4	10	62	370	2,823	76	188	649	1,295	615	2011
3,663	12	8	80	424	3,139	40,736	1,667	2,948	7,478	16,185	12,458	סך הכול
100%	0.3%	0.2%	2.2%	11.6%	85.7%	100%	4%	7.2%	18.3%	39.7%	30.6%	שיעור

לפי הטבלה כ-11% מכלל העולים שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור היו בני 46 ומעלה ואילו בקרב ילידי ישראל היתה קבוצת גיל זו כחצי אחוז בלבד.

להלן נתונים על מספר תעודות הגיור שניתנו למתגיירים במסגרת בתי-הדין הרבניים בשנים 2011–2005 בפילוח לפי גיל ומקום לידה.

טבלה מס' 5: מספר הגיורים בבתי-הדין הרבניים בפילוח לפי מקום לידה וקבוצת גיל, 2005–2011

שנה/מקום לידה	ישראל					עולים (ילידי חו"ל)					שנה/מקום לידה	
	סך הכול	+61	-46 60	-31 45	-13 30	עד 13	סך הכול	+61	-46 60	45-31		30-13
2005	14	0	0	0	1	0	14	0	0	2	11	1
2006	34	0	0	0	2	7	34	0	4	7	17	6
2007	31	0	2	0	13	4	31	0	6	2	14	9
2008	36	0	0	0	6	9	36	0	2	6	19	9
2009	22	1	0	3	4	6	22	1	1	6	12	2
2010	18	1	0	2	2	10	18	1	2	7	7	1
2011	12	0	0	1	3	4	12	0	1	2	8	1
סך הכול	167	0	2	6	31	40	167	2	16	32	88	29
שיעור	100%	0	2.5%	7.6%	39.2%	50.6%	100%	1.2%	9.6%	19.2%	52.7%	17.4%

לפי הטבלה קבוצת הגיל הגדולה ביותר בקרב העולים שהתגיירו במסגרת בתי-הדין הרבניים בתקופה האמורה היתה של בני 13–30 (כ-53%), לעומת כ-40% מכלל העולים שהתגיירו בשנים 2002–2011 במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור.

שיעור מקבלי תעודות הגיור הגבוה ביותר בכלל ילידי ישראל שהתגיירו במסגרת בתי-הדין הרבניים בשנים 2005–2011 היה של צעירים עד גיל 13 (כ-51%), לעומת כ-86% מכלל ילידי ישראל שהתגיירו בשנים 2002–2011 במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור.

הן בקרב העולים והן בקרב ילידי ישראל שיעור המתגיירים הנמוך ביותר היה בקרב בני 46 ומעלה, כפי שעולה גם מנתוני בתי-הדין המיוחדים לגיור.

אשר לגיל העולים לפי ארצות מוצא, להלן נתוני אגף הגיור במשרד ראש הממשלה על מספר תעודות הגיור שהונפקו בשנים 2002–2011 לעולים שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור, בפילוח לפי גיל וארץ מוצא. מהנתונים עולה כי בעוד שהשיעור הגבוה ביותר בכלל מקבלי תעודות גיור בתקופה האמורה בקרב יוצאי חבר המדינות ויוצאי מדינות אחרות הוא של בני 13–30, כ-53% וכ-46% בהתאמה, שיעור מקבלי תעודות הגיור הגבוה ביותר מקרב יוצאי אתיופיה הוא של צעירים עד גיל 13, כ-37%, ואילו קבוצת הגיל 13–30 בקרב יוצאי אתיופיה היא רק כ-34%. בהקשר זה יצוין כי יוצאי אתיופיה בישראל הם קבוצת אוכלוסייה צעירה בהשוואה לקבוצת היהודים והאחרים בישראל, המתאפיינת בשיעור גבוה של ילדים ובשיעור נמוך של קשישים. בשנת 2010 היה שיעור הילדים יוצאי אתיופיה גילאי 0–14 כ-31% מכלל אוכלוסיית יוצאי אתיופיה בישראל, לעומת כרבע בקבוצת היהודים והאחרים.¹⁶

¹⁶ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [הקהילה האתיופיה בישראל לרגל חג הסיגוד](#), הודעה לעיתונות, 23 בנובמבר 2011.

יצוין כי מקבלי תעודות גיור בני 46 ומעלה הם מיעוט בכלל מקבלי תעודות הגיור בכל קבוצות המוצא המפורטות לעיל.

טבלה מס' 6: מספר תעודות הגיור שהנפיק אגף הגיור לעולים שהתגיירו במסגרת בתי-הדין המיוחדים לגיור

לפי גיל וארץ מוצא, 2011–2002¹⁷

מדינות אחרות (לא צוין פירוט)						אתיופיה						חבר המדינות						שנה/ארץ מוצא
סך הכול	+61	-46 60	45-31	30-13	עד 13	סך הכול	+61	-46 60	45-31	30-13	עד 13	סך הכול	+61	-46 60	45-31	30-13	עד 13	
403	8	41	90	175	89	1,498	113	132	280	475	498	677	13	36	102	322	204	2002
460	19	30	125	199	87	2,866	222	271	404	880	1,089	904	16	43	144	490	211	2003
298	3	27	60	152	56	2,402	141	190	333	767	971	674	13	32	112	343	174	2004
642	17	71	153	317	84	3,097	109	207	478	1,114	1,189	1,071	23	66	170	580	232	2005
481	6	46	122	247	60	2,091	145	159	330	741	716	931	14	55	166	470	226	2006
435	15	38	130	178	74	2,264	241	356	876	1,773	2,018	1,039	20	73	193	552	201	2007
628	23	50	153	296	106	3,433	159	223	610	1,208	1,233	831	23	59	148	426	175	2008
371	8	49	112	158	44	3,488	132	247	649	1,159	1,301	900	22	46	186	521	125	2009
344	7	41	114	142	40	1,612	69	106	315	600	522	1,073	10	66	274	605	118	2010
408	18	35	134	169	52	1,471	46	92	269	611	453	944	12	61	246	515	110	2011
4,470	124	428	1,193	2,033	692	27,222	1,377	1,983	4,544	9,328	9,990	9,044	166	537	1,741	4,824	1,776	סך הכול
100%	2.8%	9.6%	26.7%	45.5%	15.5%	100%	5%	7.3%	16.7%	34.2%	36.7%	100%	1.8%	5.9%	19.2%	53.3%	19.6%	שיעור בכלל קבוצת האוכלוסייה

¹⁷ מולי (שמואל) יסלזון, ראש אגף הגיור במשרד ראש הממשלה, מכתב, 27 במרס 2012.

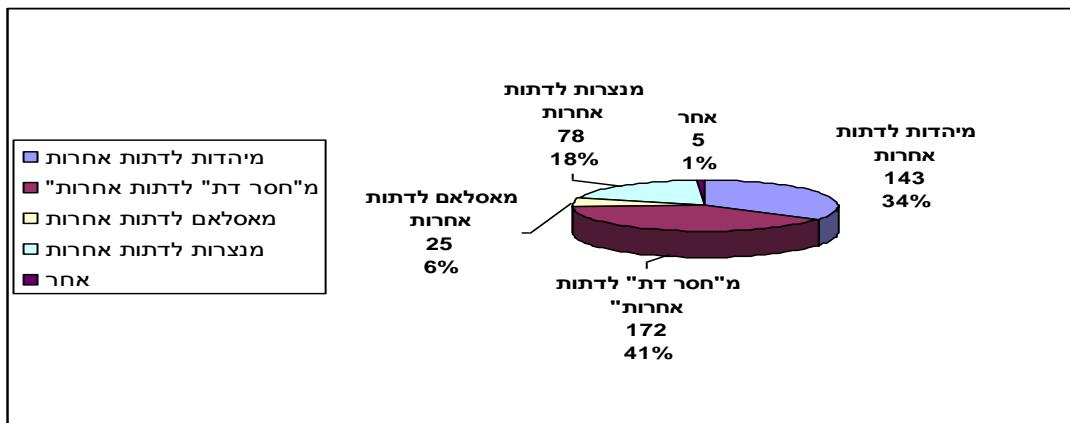
5. היקף המרות הדת מיהדות לדתות אחרות בשנים 2011-2012

כאמור, הסמכות לאשר המרת דת מיהדות לדת אחרת היא בידי יחידת העדות הנוצריות והמרות דת שבמשרד המשפטים. בפרק זה יוצגו נתונים שהתקבלו מיחידה זו על מספר המרות הדת מיהדות לדתות אחרות שאושרו בשנת 2011 ובחודשים ינואר-פברואר 2012. נתונים על מספר המרות הדת שאינן גיור לחודש מרס 2012 צפויים בחודש יוני 2012.¹⁸ נתונים על היקף המרות הדת שאינן גיור שאושרו לפני שנת 2011 לא התקבלו ממשרד המשפטים, ולדברי עו"ד יוסי הרשלה, ממונה בכיר לענייני העדות הנוצריות והמרות הדת במשרד המשפטים, יש בידי המשרד כ-11,000 תיקי המרת דת לא ממוחשבים ואין באפשרותו, במסגרת כוח-האדם הקיים, לעבד אותם לפורמט ממוחשב שיאפשר הצגה ועיבוד של נתונים אלו.¹⁹

מהנתונים על שנת 2011 עולה כי בשנה זו אושרו בישראל 423 המרות דת שאינן גיור, וכשליש (כ-34%) מהן היו מיהדות לדתות אחרות. השיעור הגבוה ביותר של המרות דת מכלל המרות הדת שאושרו בשנת 2011 היה מ"חסר דת"²⁰ לדת אחרת (כ-41%), כפי שיפורט בתרשים שלהלן. בהקשר זה יש לציין כי אף שאין נתונים מדויקים בנושא, במשרד המשפטים מעריכים כי בקבוצת "חסרי דת" הממירים את דתם יש גם עולים.²¹

תרשים מס' 4: שיעור המרות דת מיהדות לדתות אחרות מכלל המרות הדת שאינן גיור,

2011

להלן נתונים מפורטים על מספר המרות הדת שאינן גיור ואושרו בשנת 2011.

¹⁸ עו"ד יוסי הרשלה, ממונה בכיר לענייני העדות הנוצריות והמרות הדת במשרד המשפטים, שיחת טלפון, 8 במאי 2012.

¹⁹ שם.

²⁰ "חסר דת" הוא מי שבסעיף הדת שבתמצית הרישום שלו מציין (----) ומי שרשום לו בסעיף הדת שבתמצית הרישום "נוצרי" אבל לא הצליח להוכיח לממונה על העדות הנוצריות והמרות הדת השתייכות לעדה נוצרית דתית מוכרת. [משרד המשפטים – הלשכה המשפטית, העדות הנוצריות והמרות דת](#), כניסה: 14 במאי 2012.

²¹ עו"ד יוסי הרשלה, ממונה בכיר לענייני העדות הנוצריות והמרות הדת במשרד המשפטים, שיחת טלפון, 8 במאי 2012.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

טבלה מס' 7: מספר המרות הדת שאינן גיור, 2011

מספר המרות הדת ושיעורן						חודש/מספר המרות דת
סך הכול	אחר	מנצרות לדתות אחרות	מאסלאם לדתות אחרות	מ"חסר דת" לדתות אחרות	מיהדות לדתות אחרות	
28	1	6	1	10	10	ינואר
6.6%	3.5%	21.4%	3.5%	35.7%	35.7%	
22	0	4	4	8	6	פברואר
5.2%	0	18.1%	18.2%	36.4%	27.3%	
27	0	2	3	15	7	מרס
6.3%	0	7.4%	11.1%	55.5%	25.9%	
14	0	2	0	10	2	אפריל
3.3%	0	14.3%	0	71.4%	14.3%	
9	0	1	1	6	1	מאי
2.1%	0	11.1%	11.1%	66.6%	11.1%	
11	0	1	1	7	2	יוני
2.6%	0	9%	9%	63.6%	18.2%	
37	0	6	5	17	9	יולי
8.7%	0	16.2%	13.5%	45.9%	24.3%	
45	1	7	2	14	21	אוגוסט
10.6%	2.2%	15.5%	4%	31%	46.6%	
38	2	4	1	25	6	ספטמבר
8.9%	5.2%	10.5%	2.6%	65.8%	15.8%	
22	0	3	2	12	5	אוקטובר
5.2%	0	13.6%	9%	54.5%	22.7%	
125	1	31	3	26	64	נובמבר
29.5%	0.8%	24.8%	2.4%	20.8%	51.2%	
45	0	11	2	22	10	דצמבר
10.6%	0	24.4%	4.4%	48.9%	22.2%	
423	5	78	25	172	143	סך הכול
100%	1.1%	18.4%	5.9%	40.6%	33.8%	

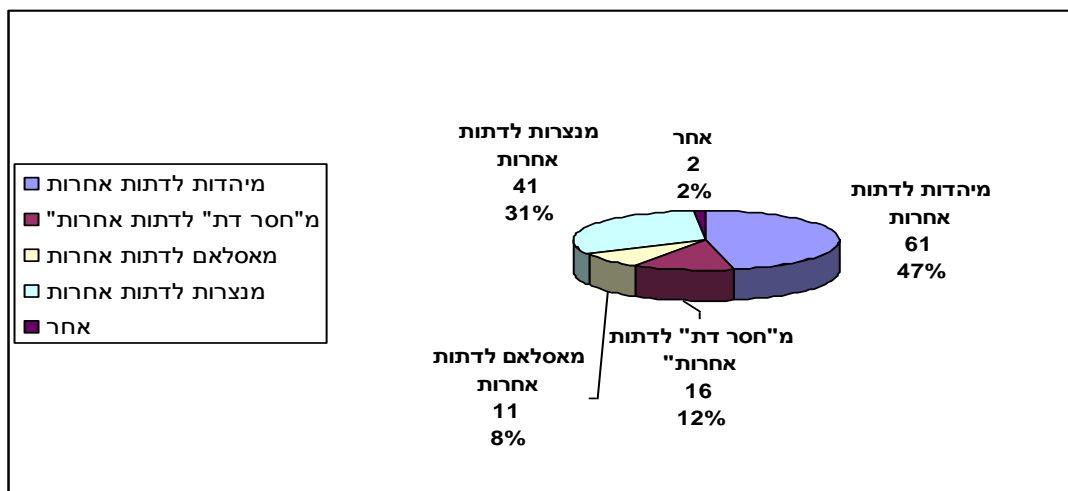
לפי הטבלה השיעור הגבוה ביותר של המרות דת מיהדות לדתות אחרות היה בחודשים אוגוסט ונובמבר, כ-47% וכ-52% מכלל המרות הדת שאינן גיור.

להלן נתונים על המרות הדת שאינן גיור בישראל בחודשים ינואר-פברואר 2012:

תרשים מס' 5: שיעור המרות הדת מיהדות לדתות אחרות מכלל המרות הדת שאינן גיור,

ינואר-פברואר 2012

להלן נתונים מפורטים על מספר המרות הדת שאינן גיור ואושרו בחודשים ינואר-פברואר 2012.

טבלה מס' 8: מספר המרות הדת שאינן גיור בחודשים ינואר-פברואר 2012

מספר המרות הדת ושיעורן						חודש/מספר המרות דת
סך הכול	אחר	מנצרות לדתות אחרות	מאסלאם לדתות אחרות	מ"חסר דת" לדתות אחרות	מיהדות לדתות אחרות	
28	0	14	0	4	10	ינואר
21.4%	0	50%	0	14.3%	35.7%	
103	2	27	11	12	51	פברואר
78.6%	1.9%	26.2%	10.6%	11.6%	49.5%	
131	2	41	11	16	61	סך הכול
100%	1.5%	31.3%	8.4%	12.2%	46.5%	

לפי הטבלה בחודשים ינואר-פברואר 2012 גדל מספר המרות הדת מיהדות לדתות אחרות מעשר בחודש ינואר 2012 ל-51 בפברואר, כלומר פי-חמישה. במענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת למשרד המשפטים בשאלה מהם הגורמים האפשריים לעלייה זו ציין עו"ד הרשור כי אין בידי המשרד מידע על הגורמים האפשריים לשינויים בהיקף הממירים את דתם.

יש לשים לב לכך שבחודשים ינואר-פברואר 2012 אושרו בישראל 131 המרות דת שאינן גיור, וכ-47% מהן (61) היו המרות דת מיהדות לדתות אחרות. בחודשים ינואר-פברואר 2011, לעומת זאת, אושרו בישראל 50 המרות דת, וכ-32% מהן (16) היו מיהדות לדתות אחרות.

צוין כי כיום אין בידי משרד המשפטים נתונים על חלקם של העולים בקרב הממירים את דתם מיהדות לדתות אחרות. להערכת גורמים במשרד חלק מהממירים את דתם מיהדות לדתות אחרות הם עולים. עו"ד הרשור ציין עוד כי חלק מהמרות הדת בקרב העולים נעשות על רקע של נישואין לבעלי השתייכות דתית שאינה יהדות.

*

היעדר נתונים על מספר המרות הדת שאינן גיור בישראל בשנים 2002–2011 אינו מאפשר להסיק על מגמות בתחום זה, וגם אין אפשרות ללמוד על חלקם של העולים בקרב מי שהמירו את דתם.

לפי הנתונים לשנת 2011, בשנה זו הונפקו בישראל 4,100 תעודות גיור, המעידות על המרת דת מדתות אחרות ליהדות, ו-143 תעודות המרה המעידות על המרת דת מיהדות לדתות אחרות.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע